

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Àádọ̀rin-dín-lógún

Àwọn Àfíwéra Wòlìi: Látì Ọ̀rọ̀ Aísáyà Dé Ifihàn Àwọn Ojọ̀ Ọ̀nì

Jeff Pippenger

2024-02-08

Gégé bí Isaiah ẹ̀ mú iránsẹ̀ tí àádọ̀ta-lẹ̀dẹ̀dógún ọ̀dún nàá dúró fún wa kalẹ̀ (orí keje, ẹ̀sẹ̀ kejo) fún aṣáájú búburú Jerusalemu, ó ẹ̀ ní ọ̀dọ̀ “pápá onífulla” àti “ipẹ̀yà ọ̀nà omi adágún òkè,” ní ọ̀dún 742 BC. 742 BC dúró fún 1863, nítorí Jesu máa ń fi ibẹ̀rẹ̀ hàn gégé bí àpẹ̀júwe ọ̀pin. 1863 nàá sì tún dúró fún ọ̀fin Àikú ojọ̀ Àikú ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, nítorí Jesu máa ń fi ibẹ̀rẹ̀ ohun kan hàn gégé bí àpẹ̀júwe ọ̀pin ohun nàá. 1863 ni ibẹ̀rẹ̀ ijo Adventisti Laodicea tí a forúkọ̀silẹ̀ lábẹ̀ ọ̀fin, ijo nàá sì ni a fi sí ahoro ní “imítìtì ńlá” tí ọ̀fin Àikú ojọ̀ Àikú. Báwo ni ilé-iṣẹ̀ kan tí Ọ̀pínlẹ̀ ń ṣàkóso rẹ̀ lábẹ̀ ọ̀fin (kì í ẹ̀ ṣe idákẹ̀jẹ̀ rẹ̀ pé Ọ̀jo ló ń ṣàkóso Ọ̀pínlẹ̀), ẹ̀ lè máa bá a lọ láti gbé ojọ̀ isinmi ojọ̀ keje ga, ní àsikò tí ijoba kan nàá nàá fi ọ̀fin dẹ̀ ọ̀pin ní ojọ̀ keje?

Ní ibẹ̀rẹ̀ àti ní ọ̀pin iṣẹ̀ iránsẹ̀ Kristi, Ó wẹ̀ tẹ̀npilì nàá mọ̀. Ní iwènùmọ̀ tẹ̀npilì àkókó nàá, Kristi fi hàn pé àwọn aṣáájú ti sọ “ilé Baba rẹ̀” di ihò àwọn olẹ̀, ṣùgbọ̀n ní iwènùmọ̀ tẹ̀npilì ikeyin nàá, Ó ti fi hàn pé “ilé wọn” ni a fi silẹ̀ fún wọn ní ahoro. Ísírẹ̀lì àtijọ̀ jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní. Ó gbé tẹ̀npilì àwọn Mílléráítì kalẹ̀, Ó sì wẹ̀ é mọ̀ ní ibẹ̀rẹ̀ Adventism, ṣùgbọ̀n ní iwènùmọ̀ ikeyin, iwènùmọ̀ àwọn ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rindínlọ̀gbọ̀n, Adventism Laodíkíà ni a tú jáde kúrò ní ẹ̀nu Rẹ̀, àti “ilé wọn” ni a sì fi silẹ̀ ní ahoro.

Aísáyà wà légbẹ̀ẹ̀ pápá aláfọ̀ nígbà tí ó dojú kọ̀ ọ̀ba Áhási. Pápá aláfọ̀ nàá dúró fún iwènùmọ̀ tí Àngẹ̀lì Májẹ̀mú, ẹ̀ni tí ó yóò sì wá sí tẹ̀npilì Rẹ̀ lójijì, ẹ̀, tí ó sì ń wẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀ Léfi mọ̀ gégé bí ẹ̀ni pé pẹ̀lú “oṣẹ̀ aláfọ̀.” Iwènùmọ̀ yìi ni a ẹ̀ ní ibẹ̀rẹ̀ Ọ̀sẹ̀lẹ̀ Adventism, a sì tún ẹ̀ é lẹ̀kẹ̀nsi ní ọ̀pin.

Kíyèsì i, ẹ̀ni yóò rán oṣẹ̀ mi, yóò sì tún ọ̀nà ẹ̀ níwájú mi; Olúwa nàá, ẹ̀ni tí ẹ̀yin ń wá, yóò sì wá sí tẹ̀npilì rẹ̀ lójijì, àní oṣẹ̀ májẹ̀mú nàá, ẹ̀ni tí inú yín dùn sí: kíyèsì i, yóò wá, ni Olúwa àwọn ọ̀mọ̀-ogun wí. Ṣùgbọ̀n ta ni yóò lè farada ojọ̀ ibọ̀wọ̀ rẹ̀? ta ni yóò sì lè dúró nígbà tí yóò farahàn? nítorí ó dàbí iná afinmọ̀, ó sì dàbí oṣẹ̀ alágbà-fún aṣọ̀: Yóò sì jókòó bí afinmọ̀ àti aṣọ̀mọ̀ fàdákà: yóò sì wẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀ Léfi mọ̀, yóò sì yọ̀ wọn mọ̀ bí wúra àti fàdákà, kí wọn lè fi ọ̀rẹ̀ ọ̀dodo rúbọ̀ sí Olúwa. Nígbà nàá ni ọ̀rẹ̀ Juda àti Jerusalemu yóò dùn mọ̀ Olúwa, gégé bí ojọ̀ ayé àtijọ̀, àti gégé bí àwọn ọ̀dún iṣáájú. Malaki 3:1-4.

Aísáyà padẹ̀ Áhási, pẹ̀lú àmì ọ̀mọ̀ rẹ̀, ẹ̀ni tí orúkọ̀ rẹ̀ ń ṣàpẹ̀rẹ̀ pé ní ojọ̀ ikeyin “àwọn àjẹ̀kù yóò pada.” Àwọn àjẹ̀kù ni àwọn tí “ń pada.” Aísáyà padẹ̀ ọ̀ba búburú Áhási ní àkókó itàn iwènùmọ̀ tẹ̀npilì, ẹ̀yí tí ó bẹ̀rẹ̀ nínú itàn àwọn Millerite ní ọ̀dún 1844, tí a sì mú un dé iparí nípa àìgbọ̀ràn ní ọ̀dún 1863. Ní ojọ̀ ikeyin iwènùmọ̀ nàá ni itàn ididi àwọn ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀gọ̀rin mẹ̀rindínlọ̀gọ̀rin. Bí àwọn Millerite bá ti tẹ̀lẹ̀ ipèsè àtọ̀runwá tí Ọ̀lọ̀run sí silẹ̀ lẹ̀yin ọ̀dún 1844, wọn ì bá ti parí iṣẹ̀ nàá.

“Bí àwọn Adventist, lẹ̀yin idaàmú ńlá tí ọ̀dún 1844, bá ti di igbàgbọ̀ wọn mú ṣinṣin, tí wọn sì bá ti tẹ̀sítawájú ní iṣọ̀kan nínú ipèsè Ọ̀lọ̀run tí ó ń sí silẹ̀, nípa gbígbà iránsẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta àti nípasẹ̀ agbára Èmí Mímọ̀ kíkẹ̀de rẹ̀ fún ayé, wọn ì bá ti rí igbàlà Ọ̀lọ̀run, Olúwa ì bá ti ṣiṣẹ̀ lóna agbára púpọ̀ pọ̀ mọ̀ isapá wọn, iṣẹ̀ nàá ì bá ti parí, Kristi sì ì bá ti wá ní igbà pípẹ̀ yìi láti gba àwọn

èniyàn Rẹ sí èrè wọn. Sùgbón ní àkókò iyèméjì àti àidánilójú tí ó tẹlẹ̀ idààmú nàà, ọ̀pò nínú àwọn onígbaḡbọ̀ Advent fi igbàḡbọ̀ wọn sílẹ̀.... Báyií ni a ẹ̀ dí iṣẹ̀ nàà lówó, a sì fi ayé sílẹ̀ nínú òkùnkùn. Bí gbogbo ara Adventist bá ti darapọ̀ lóri àwọn ọ̀fin Ọ̀lọrun àti igbàḡbọ̀ Jésù, itàn wa ì bá ti yàtọ̀ síí tó bẹ̀!” Evangelism, 695.

Ikunà láti “tẹ̀síwájú ní iṣòkan nínú iṣipayá itọ̀sónà Ọ̀lọrun,” mú wọn wọ ipò Laodicea ní ọ̀dún 1856, iṣòtẹ̀ tí ó sì tẹlẹ̀ e ní ọ̀dún 1863 sì samisi ibèrẹ̀ irinàjò asán nínú aginjù tí Ísírẹ̀lì igbàani ti fi ẹ̀ apẹ̀júwe rẹ̀ nígbà tí wọn kùnà nínú idánwò wọn ẹ̀kẹwàá àti ikeyin, tí a sì dá wọn lẹ̀bi lẹ̀yin nàà láti kú nínú aginjù ní àkókò ogójì ọ̀dún tí ó tẹlẹ̀.

Omokunrin Isaiah fi ilé rí nàà hàn pé ní iwènù mímọ̀ tẹ̀npilì ikeyin ní ojọ̀ ikeyin, “àwọn iyókù yóò padà.” Jeremiah ni a fi sàpẹ̀rẹ̀ “ìpadà” wọn, èni tí a ẹ̀ ilé rí fún pé bí ó bá “padà,” yóò di olùṣọ̀ Ọ̀lọrun. Egbèrún kan lé ní ọ̀górùn-ún mérénlélógójì ni àwọn wọn-ọ̀n tí wọn ti padà láti inú irètí tí ó bàjẹ̀.

Àwọn tí wọn jẹ̀ ọ̀górùn-ún mérénlélógójì egbèrún nàà ti ní irírí idàsíyà kan, wọn sì dúró de Olúwa wọn. A ti fi wọn sàpẹ̀rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn wúndiá ọ̀lóbón nínú itàn Millerite, àti nínú àwọn itàn ibèrẹ̀ àti iparí méjèjì, a darapọ̀ ọ̀pá méjì di orilẹ̀-èdè kan soṣo, ní àkókò itújáde Èmí Mímọ̀ ní àkókò Èkún Òru.

Oba búburú Áhási dúró gégé bí àwòrán aṣájú ilẹ̀ Júdá tí yóò ti gbọ̀ iránṣẹ̀ nàà, sùgbón tí wọn kọ̀ iránṣẹ̀ tí Ísáyà gbé kalẹ̀; nípa síṣe bẹ̀, wọn “yóò sì kọ̀sẹ̀, wọn á sì ṣubú, a ó sì fọ̀ wọn, a ó sì dẹ̀kùn ti wọn, a ó sì mú wọn.” Wọn ni àwọn tí “ń wá sọ̀dọ̀ àwọn tí ó ní ẹ̀mí àjẹ̀jì, àti sọ̀dọ̀ àwọn ọ̀sọ̀ tí ń peep, tí ń sọ̀rọ̀ kẹ̀lẹ̀kẹ̀lẹ̀,” èyí tí ó dúró fún irírí ẹ̀mí èké tí wọn tẹ̀rì ba bí wọn ẹ̀ ń gba itanjẹ̀ agbára nàà ti 2 Tẹ̀salóníkà. Ìkòsilẹ̀ Áhási sí iránṣẹ̀ Ísáyà ní ọ̀dún 742 BC bá a mu pẹ̀lú 1863, nígbà tí a kọ̀ iránṣẹ̀ Mílà. Ísáyà jẹ̀ apẹ̀rẹ̀ Mílà, iránṣẹ̀ sì ti Ísáyà àti ti Mílà méjèjì dá lóri “àkókò méje,” tí ó rí ibi idimọ̀ rẹ̀ ní ẹ̀sẹ̀ kejo, nínú orí keje ti Ìwé Ísáyà. Omọ̀ Mílà (omọ̀ Ísáyà) dúró fún iṣisẹ̀ Èlìjà tí ń bọ̀ wá ní àwọn ojọ̀ ikeyin.

Ìkéde idájọ̀ sí Áhási nítorí ikòsilẹ̀ rẹ̀ ní pẹ̀lú àsọtẹ̀lẹ̀ pé oba àríwá yóò ẹ̀gun rẹ̀, èni tí ó jẹ̀ ní àwọn ojọ̀ ikeyin àjọ̀ṣepọ̀ mẹ̀ta ti Róòmù Òde-Òní, tí ijọba pòòpù ń sàkóso lóri rẹ̀.

OLÚWA sì tún bá mi sọ̀rọ̀, ó ní, Nítorí tí àwọn èniyàn wònyí kọ̀ àwọn omi Sílòà tí ń sà̀n diẹ̀diẹ̀, tí wọn sì ń yò nínú Résínì àti omọ̀ Rémálíà; nítorí nàà, wò ó, Olúwa ń mú omi odò nàà wá sórí wọn, tí ó lágbara tí ó sì pọ̀, àní oba Ásíríà àti gbogbo ọ̀go rẹ̀: yóò sì gòkè lóri gbogbo àfonífojì rẹ̀, yóò sì sà̀n kojá gbogbo etí bẹ̀bẹ̀ rẹ̀: yóò sì la Júdá kojá; yóò kún denu, yóò sì sà̀n kojá, yóò dé àyà ọ̀rùn gan-an; itànkálẹ̀ iyé rẹ̀ yóò sì kún iwọn ilẹ̀ rẹ̀, iwọ̀ Immanueli. Isaiah 8:5–8.

Aísáyà padé oba búburú Áhási ní ọ̀pin ọ̀nà amúnisàn omi adágún òkè, àti pé bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé àidájú wà láárín àwọn ọ̀pítàn Bíbélì àti àwọn akòṣawá rí nípa ohun ijìnlẹ̀ ilẹ̀ bóyá adágún òkè nàà jẹ̀ adágún kan nàà pẹ̀lú adágún Sílòámù ní àkókò Kristi, àyíká ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Aísáyà mú gbogbo iyèméjì kúrò, nítorí Aísáyà fi hàn pé oba àríwá yóò wá sórí Áhási, nítorí pé ó ti kọ̀ omi Sílòà tí ń sà̀n diẹ̀diẹ̀. “Sílòà” ni orúkọ̀ tí Májẹ̀mù Láéláe fi n pe “Sílòámù” nínú Májẹ̀mù Titun.

Ní adágún Siloam ni Jesu ti mú ọ̀kùnrin afọ̀jú nàà lárada, àti oba búburú Ahasi dúró fún aṣájú afọ̀jú ti Laodicea, ní 1863 pẹ̀lú, àti ní ọ̀fin Ojọ̀-Ìsinmi tí ń bọ̀ láipẹ̀, àwọn tí ó kọ̀ láti jẹ̀ kí a mú wọn

láradá. “Shiloah” àti “Siloam” túmọ sí “eni tí a rán,” àti pé a rán iránsẹ kan láti ọ̀dọ̀ Baba sí Ọmọ, eni tí ó sì fi í fún Gabrieli àti àwọn anḡeli mímọ̀ láti gbé e dé ọ̀dọ̀ Isaiah, eni tí ó mú iránsẹ̀ tí a “rán” láti ọ̀run wá sí ọ̀dọ̀ aṣáájú afọ́jú ti Laodicea.

Ọ̀pópónà láti inú adágún òkè, níbi tí Isaiah ti gbé ihìn náà kalẹ̀, ṣàpẹ̀rẹ̀ ibi tí a ti n fi ọ̀jò Ẹ̀mí Mímọ̀ ránsẹ̀ sí àwọn èniyàn Ọ̀lórún, gégé bí àwọn paipu wúrà nínú iran Sekariah ti ṣàpẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú, tàbí àtẹ̀gùn inú àlá Jakọbu.

“Èyí tí Ọ̀lórún ti pèsè fún wa ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Sekaráyà, orí 3 àti 4, àti 4:12–14: ‘Mo sì dáhùn lẹ̀kan sí i, mo sì wí fún un pé, Kí ni ẹ̀ka igi ólífí méjèjì wònyí tí, nípasẹ̀ àwọn paipu wúrà méjèjì, ń tú òróró wúrà jáde láti inú ara wọn? Ó sì dáhùn, ó sì wí fún mi pé, Sẹ̀ iwọ̀ kò mọ̀ ohun tí wònyí jẹ́? Mo sì wí pé, Rárá, Olúwa mi. Nígba náà ni ó wí pé, Àwọn wònyí ni àwọn eni méjì tí a ti fi òróró yàn, tí wọn dúró lẹ̀gbẹ̀ Olúwa gbogbo ayé.’”

“Olúwa kún fún ohun èlò. Kò ní àìní ọ̀nà kankan. Nítorí àìní igbàgbó wa, ifẹ̀ ayé wa, ọ̀rọ̀ wa tí kò ní iye, àìgbàgbó wa, tí a sì n fi hàn nínú ọ̀rọ̀ wa, ni àwọn ọ̀jìjì òkùnkùn fi n kó ara wọn jọ yí wa ká. A kò fi Kristi hàn nínú ọ̀rọ̀ tàbí nínú iwà gégé bí Ẹ̀ni tí ó lẹ̀wà pátápátá, àti gégé bí eni àkókó láàrín egbèrún mewaá. Nígba tí ọ̀kàn bá tẹ̀lórún láti gbé ara rẹ̀ sókè sí asán, Ẹ̀mí Olúwa lè ṣe kékèké fún un. Iran wa tí kì í rí jìn n wo ọ̀jìjì, ṣùgbón kò lè rí ọ̀go tí ó wà lẹ̀yin rẹ̀. Àwọn anḡeli n di ẹ̀fúfú m̀erin mú, tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ wọn gégé bí ẹ̀ṣin oníbinú tí n wá láti já bọ̀ kí ó sì sáré kojá lórí ojú gbogbo ayé, tí ó n ru iparun àti ikú ní ipa ọ̀nà rẹ̀.”

“Sẹ̀ a ó ha sùn lórí etí pẹ̀pẹ̀ ayé ànìpẹ̀kun gan-an? Sẹ̀ a ó jẹ̀ aláìlágbara ní imọ̀lára, tútù, tí a sì ti kú? Ọ̀, ibá ṣe pé nínú àwọn ijo wa ni a lè ní Ẹ̀mí àti ẹ̀émí Ọ̀lórún tí a fi mí sínú àwọn èniyàn Rẹ̀, kí wọn lè dúró lórí ẹ̀sẹ̀ wọn kí wọn sì yè. A nílò láti rí i pé ọ̀nà náà há, ẹ̀nu-ọ̀nà náà sì rọ. Ṣùgbón bí a ṣe n gba ẹ̀nu-ọ̀nà rọ̀ náà kojá, fifẹ̀ rẹ̀ kò ní ààlà.” Manuscript Releases, idipò 20, 216, 217.

“Òróró wúrà” náà ni àwọn iránsẹ̀-ọ̀rọ̀ Ẹ̀mí Ọ̀lórún tí n sọkalẹ̀ wá láti inú adágún òkè gba ọ̀nà isàn náà, èyí tí í ṣe àwọn paipu wúrà méjì náà, tí í ṣe ẹ̀lẹ̀rìí méjì ti Bíbẹ̀lì àti Ẹ̀mí Àsọtẹ̀lẹ̀, tàbí Májẹ̀mú Láéláé àti Májẹ̀mú Titun, tàbí ọ̀fin àti àwọn wòlìi, tàbí Mósè àti Éljà.

“Àwọn eni-òróró tí n dúró lẹ̀gbẹ̀ Olúwa gbogbo ayé, ní ipò tí a ti fi fún Satani rí gégé bí kerubu aláábò. Nípa ọ̀wọ̀ àwọn ẹ̀dá mímọ̀ tí wọn yí itẹ̀ rẹ̀ ká, Olúwa n pa ibánisòrò àìdákéjẹ̀ mọ̀ pẹ̀lú àwọn olùgbé ayé. Òróró wúrà náà dúró fún oore-ọ̀fẹ̀ tí Ọ̀lórún fi n pèsè fún àwọn fitilá àwọn onígbàgbó, kí wọn má bàa ṣẹ̀rẹ̀, kí wọn sì má bàa kú tán. Bí kò ṣe pé a n tú òróró mímọ̀ yí láti ọ̀run wá nínú àwọn iránsẹ̀ Ẹ̀mí Ọ̀lórún, àwọn agbára ibi ibá ti ní àkóso pátápátá lórí èniyàn.”

“A n bu Ọ̀lórún lójú-kúrò ní ọ̀lá nígba tí a kò bá gba àwọn ifihàn tí ó rán sí wa. Ní báyi ni a ṣe n kọ̀ láti gba òróró wúrà tí yòò tú sínú ọ̀kàn wa kí a lè fi í pín fún àwọn tí ó wà nínú òkùnkùn. Nígba tí ipè náà bá dé pé, ‘Kíyèsì i, ọ̀ko iyàwó n bọ; ẹ̀ jáde lọ̀ pàdẹ̀ rẹ̀,’ àwọn tí kò tii gba òróró mímọ̀ náà, tí wọn kò sì ti toju oore-ọ̀fẹ̀ Kristi sínú ọ̀kàn wọn, yòò rí i, gégé bí àwọn wúndiá aṣiwèrè, pé wọn kò tii ṣetán láti pàdẹ̀ Olúwa wọn. Wọn kò ní agbára nínú ara wọn láti rí òróró náà gbà, igbésì ayé wọn sì bàjẹ̀ pátápátá. Ṣùgbón bí a bá bèèrè fún Ẹ̀mí Mímọ̀ Ọ̀lórún, bí a bá sì bèbẹ̀ gégé bí Mose ti ṣe pé, ‘Fi ọ̀go rẹ̀ hàn mí,’ ifẹ̀ Ọ̀lórún yòò dà sínú ọ̀kàn wa lònà púpọ̀.

Nípasẹ̀ àwọn paipu wúrà, a óo fi òróró wúrà náà ránsẹ̀ sí wa. ‘Kì í ẹ̀ nípá agbára, tàbí nípá ipá, bí kò ẹ̀ nípá Èmí mi, ni Oluwa àwọn ọmọ-ogun wí.’ Nípá gbigba àwọn imólẹ̀ didán ti Oòrùn Òdodo, àwọn ọmọ Ọlórùn n̄ tàn bí imólẹ̀ nínú ayé.” Review and Herald, July 20, 1897.

Ìhìn tí Áhásí n̄ kò ni ìhìn Èkún Áárín Òru, èyí tí yóò ti dé ikeyìn rẹ̀ nínú ìbòwá kejì Kristi, bí ìdarí Láódíkià bá ti gba ìhìn sí Láódíkià tí a “rán” sí wọn ní ọdún 1856. Ìhìn náà yóò sì ti gbòòrò dé ikígbe nílá, àwọn èniyàn Ọlórùn yóò sì ti parí isẹ̀ náà, wọn á sì ti wà ní àlàáfíà. Dípò bẹ̀, wọn padà sí èbì tí a ti gbà wọn là kúrò nínú rẹ̀.

A sojú Isaiah àti Ahasi gégé bí ẹ̀ni tí wọn wà nínú ilàna iwènumọ̀ ní pápá aláfò, èyí tí Àngẹ̀li Májẹ̀mú n̄ mú ẹ̀ ní Malaki orí kẹ̀ta. Ní onà àpẹ̀rẹ̀ ni a fi gbé wọn kalẹ̀ sí ibi tí “òróró” (ìfiránṣẹ̀ kan) ti n̄ dà jáde nínú iran Sekariah, àti ní àwọn ojọ̀ ikeyìn, ìfiránṣẹ̀ Isaiah sí Ahasi ni ìfiránṣẹ̀ Islam ti Ègbẹ̀ kẹ̀ta; ó jẹ̀ ìfiránṣẹ̀ itàn aṣírí ti ààrá méje; ó jẹ̀ ìfiránṣẹ̀ pé èkejọ̀ wà nínú àwọn méje; ó jẹ̀ ìfiránṣẹ̀ ogbà àjàrà; ó jẹ̀ ìfiránṣẹ̀ “Òtító,” tí gbogbo wọn jẹ̀ àwọn èròjà Ìfihàn Jesu Kristi, èyí tí ní àwọn ojọ̀ ikeyìn n̄ mú iwènumọ̀ jáde tí pápá aláfò dúró fún.

Ó jẹ̀, ó sì tún jẹ̀, ìhìnre “àwọn igbà méje,” tí ó yí padà láti ọ̀dọ̀ ọ̀kúta ipilẹ̀ Miller, sí orí igun náà; nítorí pé ọ̀tọ̀ àkókó ni ó jẹ̀, nítorí náà ó gbọ̀dọ̀ jẹ̀ ọ̀tọ̀ ikeyìn. Ọdún 1863 samisi iparí ilàna iwènumọ̀ kan tí ó bèrẹ̀ pẹ̀lú idẹgbẹ̀yà angeli kẹ̀ta ní October 22, 1844, tí ó sì parí ní imólẹ̀ “àwọn igbà méje” ní 1856. Ní 1844, imólẹ̀ egbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún ọdún samisi ibèrẹ̀ kan tí ó darí sí òpin tí egbẹ̀rún méjì, ọ̀górùn-ún márùn-ún, àti ogún ọdún samisi. Síbẹ̀, ifójú Laodicea ní ibèrẹ̀ àti ní òpin, kò láti rí ibàṣepọ̀ àwọn iran méjèjì náà. Ọdún 1863 dúró gégé bí iparí ilàna iwènumọ̀ kan tí ó máa n̄ ṣẹ̀lẹ̀ ní gbogbo igbà tí a bá tú idi èdidi kúrò lórí ìhìnre kan, a sì tú idi èdidi kúrò lórí ìhìnre angeli kẹ̀ta ní October 22, 1844.

Imólẹ̀ angeli kẹ̀ta tí a sí sílẹ̀ ní 1844 kì í ẹ̀ imólẹ̀ kan soṣo; ó jẹ̀ ohun tí Sister White tọka sí gégé bí “imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú ti angeli kẹ̀ta.” Imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú ti angeli kẹ̀ta bèrẹ̀ ní 1844, ó sì n̄ bá a lọ láti tẹ̀síwájú tí títí àkókò idánwò yóò fi parí; sùgbọ̀n nígbà tí ó kókó dé, àti nígbà tí yóò parí ní ikeyìn, àkókò idánwò pátó kan wà fún angeli kẹ̀ta. Àwọn àkókò idánwò wònyẹn, ní ibèrẹ̀ àti ní òpin, tún ṣáfihàn ilàna idánwò kan tí Daniel sojú fún gégé bí “ibísí imọ̀,” èyí tí ó tún jẹ̀ imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú ti angeli kẹ̀ta.

Ìlànà idánwò náà ní ibèrẹ̀ bèrẹ̀ ní ọdún 1844, imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú sì n̄ pọ̀ sí i nínú imọ̀ títí ó fi dé iparí rẹ̀ ní ọdún 1856. Imólẹ̀ ibèrẹ̀ àti imólẹ̀ iparí ti àkókò idánwò náà ni àwọn iran méjì inú Dániẹ̀li orí kejọ̀, ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀talá àti kẹ̀rinlá, èyí tí ó dúró fún ipilẹ̀ àti ọ̀pá àárín Adventism.

Àkókò idánwò ti àngẹ̀li àkókó bèrẹ̀ ní August 11, 1840, ó sì parí ní ibànújẹ̀ àkókó ní April 19, 1844. Nígbà náà ni àkókò idánwò ti àngẹ̀li kejì bèrẹ̀, ó sì tẹ̀síwájú títí di October 22, 1844. Ní àkókó yẹn ni àngẹ̀li kẹ̀ta dé, àkókò idánwò ti àngẹ̀li kẹ̀ta sì tẹ̀síwájú títí di igbà tí Adventism Laodicea kọ̀ imólẹ̀ àngẹ̀li kẹ̀ta ní 1863.

Àkókò idánwò ti àngẹ̀li kẹ̀ta fún Adventismu ti àwọn Míllèrì ní ibèrẹ̀ àti òpin, àti pé ibèrẹ̀ àti òpin náà gbọ̀dọ̀ sojú ohun kan náà; nítorí Jésù máa n̄ fi ibèrẹ̀ ohun kan ṣàpẹ̀júwe òpin ohun náà nígbà gbogbo. Ìṣipayá imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú ti àngẹ̀li kẹ̀ta ni imólẹ̀ ifarahàn náà (iran “mareh”), ti ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀rinlá, nínú orí kejọ̀ iwé Dániẹ̀li. Òpin imólẹ̀ tí n̄ tẹ̀síwájú ti àngẹ̀li kẹ̀ta ni imólẹ̀ itẹ̀mólẹ̀ ibi mímọ̀

àti ogun náà (iran “chazon”), ti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá. Àwọn iran méjèjè ní náà wúlò pọ̀ mọ̀ ara wọn ní ọ̀nà àsoṭelẹ̀.

Nígbà náà ni ìwọ̀ yòò mú kí a fún ipè jubili ní ojọ̀ kẹwàá oṣù keje; ní ojọ̀ ẹ̀tùtù ni ẹ̀ ọ̀o mú kí a fún ipè náà káàkiri gbogbo ilẹ̀ yín. Lefitiku 25:9.

Ipè tí a ní láti fún ní ojọ̀ Ìwẹ̀nùmọ̀, ẹ̀yí tí ó jẹ̀ October 22, 1844, ni ipè Jubilee, ẹ̀yí tí ó sàpẹ̀rẹ̀ àkókò mímọ̀ ti ọ̀dún méje, ẹ̀yí tí àpapọ̀ rẹ̀ jẹ̀ egbèrún méji, ọ̀dúnrún méjilélógún ojọ̀. Olúwa ní ẹ̀te láti darí Ísírẹ̀lì igbàani wọ̀ Ilẹ̀ Ìlẹ̀rí ní tààrà, sùgbón isòtẹ̀ wọn dá ẹ̀yí dúró. Olúwa ní ẹ̀te láti darí Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní wọ̀ Ilẹ̀ Ìlẹ̀rí ní tààrà, sùgbón isòtẹ̀ dá ẹ̀yí dúró. Bí Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní bá ti gbọ̀ràn sí imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀sìwájú ti àngẹ̀lì kẹ̀ta, wọn ì bá ti kilò fún ayé, Olúwa sì ì bá ti padà wá ní ju ọ̀gòrún-ún ọ̀dún kan sẹ̀yìn lọ.

Kí ẹ̀yí lẹ̀ sẹ̀lẹ̀, Olúwa ibá ti ní láti ṣiṣẹ̀ iyípadà kan láàárín àwọn ọ̀mọ̀ egbẹ̀ Millẹ̀ráítì, a sì fi iyípadà náà hàn gégẹ̀ bí àsírí Ọ̀lọ̀run nínú Ìwé Mímọ̀. Bí Àdífẹ̀ntísímù bá ti tẹ̀lé imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀sìwájú ti angẹ̀lì kẹ̀ta, nígbà náà ni ipè Jubilee ibá ti ń dún lọ títí dé ọ̀pin, nítorí pé nínú àwọn ojọ̀ tí ipè keje ń dún ni àsírí Ọ̀lọ̀run ń parí. Nínú Ìfihàn orí kẹwàá, ipè náà, ẹ̀yí tí í sẹ̀ ipè Jubilee, àti pẹ̀lú ipè ibànújẹ̀ kẹ̀ta, bẹ̀rẹ̀ sí í dún ní October 22, 1844.

Àngẹ̀lì náà tí mo rí tí ó dúró lórí òkun àti lórí ilẹ̀ gbé ọ̀wọ̀ rẹ̀ sókè sí ọ̀run, Ó sì fi ẹ̀ni tí ó wà láàyè títí láé àti láéláé búra, ẹ̀ni tí ó dá ọ̀run, àti àwọn nńkan tí ó wà nínú rẹ̀, àti ilẹ̀, àti àwọn nńkan tí ó wà nínú rẹ̀, àti òkun, àti àwọn nńkan tí ó wà nínú rẹ̀, pé àkókò kí yòò sí mọ̀: Sùgbón ní ojọ̀ ohùn àngẹ̀lì keje, nígbà tí yòò bẹ̀rẹ̀ sí í fọ̀n ipè, a ọ̀o mú àsírí Ọ̀lọ̀run sẹ̀, gégẹ̀ bí ó ti kẹ̀de fún àwọn iránsẹ̀ rẹ̀ àwọn wólí. Ìfihàn 10:5–7.

Ìlànà ìwẹ̀nùmọ̀ tí ó jẹ̀ ti idánwò tí ó bẹ̀rẹ̀ ní October 22, 1844, tí ó jẹ̀ imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀ ṣiwájú ti àngẹ̀lì kẹ̀ta, bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú imọ̀lẹ̀ Daniel chapter eight, verse fourteen, ó sì parí pẹ̀lú imọ̀lẹ̀ Daniel chapter eight, verse thirteen. Ó bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú idáhùn ti verse fourteen, ó sì parí pẹ̀lú ibèrèrè ti verse thirteen.

Àwọn ọ̀dún mọ̀kàndínlógún wọ̀nyẹn ni a fi sàpẹ̀rẹ̀ nípa dídé ìhìn ikilò Isaiah sí Ahasi ọ̀ba Júdá gidí ní àkókò ogun abẹ̀lẹ̀ láàárín àríwá àti guúsù. Àwọn ọ̀dún mọ̀kàndínlógún wọ̀nyẹn parí pẹ̀lú ọ̀ba àríwá tí ó mú Israẹ̀lì lọ sí igbèkùn. Àwọn ọ̀dún mọ̀kàndínlógún wọ̀nyẹn sàpẹ̀rẹ̀ dídé angẹ̀lì kẹ̀ta ní ọ̀dún 1844, títí dé isòtẹ̀ ọ̀dún 1863. Imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀sìwájú ti angẹ̀lì kẹ̀ta ni a sàfihàn nípa ìhìn Isaiah.

Ìkòsílẹ̀ imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀ ṣiwájú yẹn mú iparí bá iṣiṣẹ̀ Millerite, àti ní àkókò idánwò yẹn Ìṣiṣẹ̀ Millerite ti Filadelfia yí padà sí Ìjọ̀ Laodicea. Ọ̀dún ṃeṛindínlógún náà tí ó bẹ̀rẹ̀ ní 742 S.K., àti ọ̀dún ṃeṛindínlógún náà tí ó bẹ̀rẹ̀ ní 1844, méjèjè dúró fún ilànà idánwò àti ìwẹ̀nùmọ̀ ní àwọn ojọ̀ ikeyin, ẹ̀yí ni àkókò idánwò ikeyin ti imọ̀lẹ̀ tí ń tẹ̀ ṣiwájú ti àngẹ̀lì kẹ̀ta.

Nínú ilànà idánwò ikeyin yẹn, àsírí Ọ̀lọ̀run yòò ti parí. Àwọn egbèrún ṃeṛinlélógórin [144,000] ni àwọn tí ń dúró de, tí ń padà wá, tí a sì fi ẹ̀dìdì dì mọ̀.

Di ẹ̀rí náà pọ̀, fi ẹ̀dìdì dì òfin náà láàárín àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn mi. Èmi yòò sì dúró de Olúwa, ẹ̀ni tí ó fi ojú rẹ̀ pamọ̀ kúrò lódò ilé Jakọbu, èmi yòò sì retí i. Wò ó, èmi àti àwọn ọ̀mọ̀ tí Olúwa ti fi fún mi jẹ̀ fún àmi àti fún iṣẹ̀ ìyanu ní Ísírẹ̀lì láti ọ̀dò Olúwa àwọn ọ̀mọ̀-ogun, ẹ̀ni tí ń gbé ní òkè Sioni. Isaiah 8:16–18.

Àkókò idánwò ikeyìn ti imòlẹ̀ tí n lọ síwájú ti ángẹ̀lì kẹ̀ta ní àwọn ojọ̀ ikeyìn, bèrẹ̀ ní ibi tí àkókò idánwò ibèrẹ̀ ti bèrẹ̀. Ó bèrẹ̀ nígbà tí Jésù gbé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ sókè sí ọ̀run, tí Ó sì kẹ̀de pé, “pé àkókò kì yòò sí mọ́.” Ìkẹ̀de náà şẹ̀lẹ̀ ní October 22, 1844, nígbà tí ipẹ̀ keje kẹ̀de Jubilee ní ipari yíyí mímọ́ ti méje. Yíyí ọ̀dún méje, tí a tún şe ní igbà méje, jẹ̀ ní ti gidi ọ̀dún mọ̀kàndínlógóta, tàbí egbèrún méjilélógórin ojọ̀.

Ọ̀dún 1989 n fi àmì “àkókò ikeyìn” hàn nínú ìşisẹ̀ àwọn egbèrún kan ó lé mērinlélógóji, àti ọ̀dún 1989 tún n fi ipari ọ̀dún mērinlélógófà lé ọ̀górùn-ún kan tí ó bèrẹ̀ nígbà ışı̀tẹ̀ ọ̀dún 1863 hàn. Ìşisẹ̀ àwọn egbèrún kan ó lé mērinlélógóji bèrẹ̀ ní “àkókò ikeyìn,” pẹ̀lú àmì “ìgbà méje,” nítorí pé ọ̀górùn-ún kan lé mērinlélógófà jẹ̀ idámewáa egbèrún kan ó lé igba méjilélógórin, èyí tí ní àtẹ̀yìnwá jẹ̀ idajì egbèrún méji ó lé èdédégbeta.

Jésù máa n fi ibèrẹ̀ ohun kan şafihàn ọ̀pin ohun kan nígbà gbogbo, àti pé ibèrẹ̀ irinàjò egbèrún kan ó lé mērinlélógóji ní a fi àmì “ìgbà méje” sàmì sí, gégé bí ó ti rí ní ọ̀pin irinàjò náà pẹ̀lú. Àwọn ojọ̀ iró angẹ̀lì keje, nígbà tí a pari àşirí Ọ̀lọ̀run, bèrẹ̀ ní ipari ojọ̀ “mẹ̀ta àtààbò” ti Ìfihàn orí kọ̀kànlá. Kàkàkí Keje, èyí tí ó sì jẹ̀ Ègbé kẹ̀ta pẹ̀lú, lu ohùn kejì rẹ̀ ní ojọ̀ keje, oşù kẹ̀wáa, ọ̀dún 2023, àti pé àşirí Ọ̀lọ̀run ti n dé sí ipari báyií, gégé bí “ó ti kẹ̀de fún àwọn iránsẹ̀ rẹ̀ àwọn wòlìí.” Ọ̀pin irinàjò náà ni a fi àmì “ìgbà méje” sàmì sí, gégé bí ibèrẹ̀ irinàjò kan náà gan-an.

Ní àkókò ipari ní ọ̀dún 1798, “àkókò méje” ibínú Ọ̀lọ̀run sí ijọ̀ba àríwá pari, àti ní ọ̀pin ìşisẹ̀ àwọn Millerite, ikòşilẹ̀ àwọn ọ̀títọ̀ tí ó ní ibáşepọ̀ pẹ̀lú “àkókò méje” fi ışı̀tẹ̀ ọ̀dún 1863 hàn. Jésù máa n fi ibèrẹ̀ ohun kan şapeşere ọ̀pin ohun kan, àti ìşisẹ̀ ángẹ̀lì àkókò (àwọn Millerite) n şapeşere ìşisẹ̀ ángẹ̀lì kẹ̀ta (ọ̀kẹ̀ márùn-ún lé mērinlélógóji [egbèrún kan]). Ìşisẹ̀ méjèjèjì bèrẹ̀ pẹ̀lú “àkókò méje,” wọn sì pari pẹ̀lú “àkókò méje.” O kò lè dá àwọn nńkan wọ̀nyí silẹ̀ láti inú èrò.

A ó tẹ̀síwájú pẹ̀lú ikẹ̀kọ̀ọ̀ yií nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Àwọn tí wọn wà ní ipò ojúşe kò gbọ̀dọ̀ yí pada sí àwọn ilàna ayé tí ó kún fún ife-ara eni àti ináwọ̀ aşejù, nítorí wọn kò lè fara mọ́ ọ̀n; bí wọn tilẹ̀ sì lè şe é, àwọn ilàna tí ó dà bí ti Kristi kò ní jẹ̀ kí wọn şe bẹ̀. A nílò láti fi èkọ̀ púpọ̀ hàn. ‘Ta ni yòò kó ní imọ̀? ta ni yòò sì jẹ̀ kí ó lóye èkọ̀? àwọn tí a ti gba lenu omú kúrò, tí a sì ti fà kúrò ní omú. Nítorí aşe gbọ̀dọ̀ wà lórí aşe, aşe lórí aşe; ilà lórí ilà, ilà lórí ilà; níbí diẹ̀, níbẹ̀ diẹ̀.’ Báyií ni a fi ọ̀rọ̀ Oluwa hàn ní suúru níwájú àwọn omọ, tí a sì n pa á mọ̀ níwájú wọn, láti ọ̀wọ̀ àwọn ọ̀bí tí wọn gba ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run gbó. ‘Nítorí pẹ̀lú ètẹ̀ tí n ta ahon àti ahon miiiran ni yòò fi bá àwọn eniyan yií sọ̀rọ̀. Àwọn eni tí Ó ti wí fún pé, Èyí ni isinmi tí e lè fi mú aláarẹ̀ sinmi; èyí sì ni itura: şugbón wọn kò fẹ̀ gbó. Şugbón ọ̀rọ̀ Oluwa di sí wọn aşe lórí aşe, aşe lórí aşe; ilà lórí ilà, ilà lórí ilà; níbí diẹ̀, níbẹ̀ diẹ̀; kí wọn lè máa lọ, kí wọn sì şubú sẹ̀yìn, kí a sì fọ̀ wọn, kí a sì dekun mú wọn, kí a sì mú wọn.’ Kí ló dé?—nítorí wọn kò fetí sí ọ̀rọ̀ Oluwa tí ó tọ̀ wá bá wọn.”

“Eyi túmọ̀ sí àwọn tí kò tii gba itoni, şugbón tí wọn ti pa ogbón ara wọn mọ̀ra gégé bí ohun iyebiye, tí wọn sì ti yan láti máa şişe fúnra wọn gégé bí èrò tiwọn. Olúwa fi idánwò náà fún irú àwọn bẹ̀, kí wọn lè yálà gba ipò wọn láti telé imòran Rẹ̀, tàbí kí wọn kò, kí wọn sì şe gégé bí èrò tiwọn, léyìn náà Olúwa yòò sì fi wọn silẹ̀ sí abájade tí kò lè yè. Nínú gbogbo ọ̀nà wa, nínú gbogbo işe isin wa sí Ọ̀lọ̀run, Ó n bá wa sọ̀ pé, ‘Fún Mí ní okàn rẹ̀.’ Èmí iteriba, tí ó sì jẹ̀ eni tí a lè kó, ni Ọ̀lọ̀run n fẹ̀. Ohun tí n fún adúra ní ọ̀lá-aşe rẹ̀ ni ọ̀títọ̀ náà pé, a mí i jade láti inú okàn

onífeé, onígboràn.”

“Olórún n béeèrè ohun kan pátó lówó àwọn èniyàn Rẹ; bí wọn bá wí pé, Èmi kì yóò fi ọkàn mi fún s̄s̄e n̄nkan yìí, Olúwa á jẹ kí wọn máa bá a lọ nínú ìdájó tí wọn rò pé ó gbón láisí ọgbón ọrun, tí tí a ó fí mú Ìwé Mímọ yìí s̄e [Aísáyà 28:13]. Ẹ kò gbodò wí pé, Èmi yóò tẹlẹ ìtòsónà Olúwa tí tí dé ibi kan tí ó bá bá ìdájó mi mu, lẹyìn náà kí ẹ sì di èrò tí ara yín mú s̄in̄sin, kí ẹ kò láti jẹ kí a mò yín ní ìrì Olúwa. Kí a béeèrè ìbéeèrè náà pé, S̄é èyí ni ìfẹ́ Olúwa? kí í s̄e pé, S̄é èyí ni èrò tàbí ìdájó tí—?” Testimonies to Ministers, 419.